

gium ad fretum Siculum à Græco *ῥήγρον*, id est, *rumpo*, nomen habet, quod eo loci undarum impetu Sicilia ab Italia fuerit dirupta. Nullus autem mihi cogitanti occurrit, nisi *Vitsan* in littore Gallico nomen habere quis autemet à *Gwith*, quod divortium lingua Britannica significat.

Qui Britanniam Gallia fuisse continentem post diluuium illud universale volunt, ex lupis qui apud nos olim, ut hodie in Scotia, & Hibernia frequentes, argumentantur.

Qui, inquit, in insulis esse poterant, cum cuncta quæ non erant in arca deleta fuerunt animalia, nisi longo post tempore terra fuisset peruia, & insulæ nullæ. Beatum Augustinum exercuit hæc quæstio, ad quam ille, *Lupi & cætera animalia possunt credi ad insulas natando transisse, sed proximas (ut cervi quotannis ex Italia in Siciliam pabuli gratia) sunt autem quedam tam longe posita à continentibus terris, ut ad eas nulla videatur natare potuisse bestiarum. Quod si homines eas captas secum adduxerunt, à venandi studio fieri potuisse incredibile non est: quamvis iussu Dei, siue permissu etiam opere angelorum negandum non sit potuisse transferrî. Si vero è terra exorta sunt secundum originem primam, quando dixit Deus: Producat terra animam vivam: multo clarius apparet, non tam reparandorum animalium causa quam figurandarum variarum gentium propter ecclesie sacramentum in arca fuisse omnia genera, si in insulis quo transire non possunt, multa animalia terra produxit. Hæc ille, nec aliquid perfectius politiusque hac in re quis proferre possit. Mihi proposuisse sufficiat, lector perpendat. Qui maxime perspiciat in hac re quid verissimum, mihi sane & sagax & perspicax habebitur.*

Ex aduerso in continente confederunt MORINI, sic antiqua Celtarum lingua dicti quasi maritimi, siue maris accolæ. Eorum regio nunc *Conté de Guines & Conté de Bolonois* dicitur, duosque olim nominatissimos habuit locos, GESSORIANUM, & ITIVM, unde Cæsar commodissimum è Gallia in Britanniam esse trajectum prodidit, plurimique fuisse credunt, quod nunc *Callais* vocant, sed magnus ille & eruditus Hospitalius Gallia Cancellarius, rei antiquariæ peritissimus asserit Caletum minime vetustum esse, tantumque viculum fuisse, cuiusmodi Galli *Burgados* vocant, priusquam Philippus Comes Bononiensis mœnibus incinxerit, non multis ante annis, quam Angli expugnaverint. Nec uspiam legas aliquos inde Britanniam solvisse ante illa tempora: Itium igitur alibi quærendum existimo, ad *Vitsan*, scil. inferius prope *Blacnes*, quod nos *Withsan* vocamus, verbo ab Itio non abludente. Huc enim omnes ex hac insula transmisisse, & inde in eadem solvisse, ex historiis nostris observamus, usque adeo ut Ludovicus Iunior Rex Franciæ, cum Thomam Cantuariensem religiosa peregrinatione inviseret, apud Sanctum illum demississime supplex intercessit, ut inter *Vitsan*, & *Dover* nemo naufragio periret: quasi hinc inde eo tempore commodissimus fuerit trajectus, nec alibi sane hoc fretum magis coarctatur. Quamvis existimandum sit, navigantes in transmittendo non navigationis compendium, sed portuum opportunitatem utroque in littore spectasse. Sic quamvis fretum angustissimum sit, inter *Blacnes* Gallia, & *The Nesse* An-

Britannia.

glia: nunc tamen trajiciunt inter *Dubrin*, & *Caletum*, superioribus seculis priusquam obstrueretur *Portus Vitsan*, inter illum, & *Dubrin*, antea vero inter *Rhutupias*, & *Gessoriacum*, unde *Claudius Imperator*, & alii quos dixi duces in Britanniam transfuderunt. GESSORIANUM hoc Plinius *Portum Morinorum Britannicum* vocare videtur, fortasse ob trajectum inde in Britanniam, *Ptolemæus*, apud quem in locum Itii prorepsit, *Gessoriacum navale*, qua etiam significatione, *Britanni Bowling Long* vocitant. Nam *Gessoriacum* fuisse maritimum illud oppidum, quod *Ammianus BONONIAM*, Galli *Bolongue*, Belgæ *Beunen*, nos *Bolen* vocamus, asseveranter contra *Boethium* *Scoticum* & *Turnebum* affirmarim; cum ex *B. Rhenani* autoritate, qui * *tabulam militarem antiquam* vidit, in qua scriptum *Gessoriacum*, quod nunc *Bononia*, tum itineraria ratione, quæ exacte respondet distantia, quam inter *Ambianos* & *Gessoriacum* interposuit *Antoninus*. Sed quod instar omnium est, piraticam *Carausii* factionem, quam * *Gessoriacensibus* muris inclusam, & captam retulit *Panegyricus Constantio A.* dictus: alter ad *Constantinum Maximum* ejus filium, ad * *Bononiam* fuisse devictam commemorat, ut *Bononia*, & *Gessoriacum* sit necessario unum idemque oppidum, vetustiusque nomen sub eo tempore exolevisse videatur. Nec enim judicandum est tantos authores ad tantos principes, in hujus loci notatione (recenti tum memoria) aberravisse. Sed quid mihi cum Gallia? Certe horum memoriam libentius usurpavi, quod majorum nostrorum virtus sæpissime hac in ora emicuit, qui *Caletum*, & *Bononiam* Gallis extorserunt, quorum hanc supplicanti Gallo post octennium pacta pecunia reddiderunt, illud vero, annos CCCXII Gallo fremente, tenuerunt. Nunc ad Britanniam secundo æstu revehamur.

A *Dubri* cautes ex creta, veluti serie cohærentes, per v milliaria perpetuum habent dorsum usque ad *Folkstone*, quod olim floruisse Romanorum numismata quotidie inventa persuadent; quo autem nomine incertum. Ex illis turribus fuisse probabile est, quas Romani ad Saxones arcendos (*Theodosio* Iunior regnante) per intervalla (ut inquit *Gildas*) ad meridianam Britannia plagam in littore collocarunt, Anglo-Saxonibus religionis nomine celebre fuit, à monasterio quod *Eanf-wida* *Eadbaldi* regis *Cantii* filia virginibus consecravit: nunc vero viculus est, ejusque partem maximam abrasit *Oceanus*. *Baronia* tamen fuit familia de *Abrincis*, à quibus ad *Hamonem* de *Crevequer*, & per ejus filiam ad *Ioannem* de *Sanderwico*, cujus è *Ioanne* filio neptis *Iuliana* eandem *Ioanni* de *Segravio* in dotem attulit.

Conversa inde ad Occasum littorum fronte, prope *Saltwood* castrum Cantuariensium Episcoporum, quod *Guilielmus Courtenæus* Archiepiscopus Cantuariensis adauxit, & *Ostenhanger*, ubi *Edwardus* Baro *Poinings* prole illegitima fecundus, splendida inchoavit ædificia; ad quartum milliare *Hirb* sedet, è quinque portibus unus, unde & illud nomen assumpsit, quod Saxonibus portum siue stationem sonat; licet nunc vix illud nomen ob arenas accumulatas tueatur, quibus mare longius excluditur. Nec tamen ita

E e e diu

De Civit.
Dei. l. 16.
c. 7.

Morini.

Itius Portus.

Brevissimus inter Galliam & Britanniam trajectus.

Gessoriacum.

Bononia Gallia.

Tabula Peutegeriana nunc edita à M. Welfero.

Pag. 272. editio Basilien. & Pag. 251.

Folkstone.

Birones de Folkstone.

Saltwood.

Hirb siue Hide.